

KORT NIEUWS

Duizenden Duitse scholieren protesteren tegen dienstplichtwet**■ Vragenlijst**

Duizenden Duitse scholieren deden mee aan protesten tegen de nieuwe dienstplichtwet. Volgens de organisatoren gaat het om zo'n 50.000 jongeren. Er zijn demonstraties gemeld in onder andere Berlijn, Bonn, Düsseldorf en München. De dienstplichtwet ging afgevoerd januari in en houdt in dat jongeren als ze 18 worden een vragenlijst moeten invullen om hun bereidheid voor militaire dienst te beoordelen. Voor mannen is dit verplicht, voor vrouwen vrijwillig.

ANP

Toeristen gaan betalen voor toegang tot beroemde Dom van Keulen**■ Onderhoud en personeel**

De beroemde Dom van Keulen gaat toeristen geld vragen. Het is duurder geworden om de kathedraal open te houden en de reserves van de kerk zijn op, aldus het bestuur. Mensen moeten vanaf de tweede helft van dit jaar een toegangskaartje kopen, heeft het bestuur aangekondigd. Het geld wordt gebruikt voor onder meer het onderhoud en de kosten voor personeel. De kosten om de kathedraal open te houden, lopen dit jaar naar verwachting op tot 16 miljoen euro.

ANP

Nederland gaat werken aan terugkeerhubs asielzoekers**■ Niet eenvoudig**

Nederland gaat met een aantal andere EU-landen samenwerken om zogenaamde terugkeerhubs voor afgewezen asielzoekers buiten de EU te realiseren. Dat zei minister Bart van den Brink (Asiel en Migratie) in Brussel. Hij zegt dat het gaat om een kopgroep van Nederland, Oostenrijk, Griekenland, Duitsland en Denemarken. Uit onderzoek blijkt dat het 'niet eenvoudig' is om de terugkeerhubs op te zetten. Zo zouden 'slechts enkele staten' zulke hubs willen. Omdat er zo weinig potentiële kandidaten zijn, kunnen zij een hoge prijs vragen en kunnen EU-landen weinig eisen stellen.

ANP

Finland wil af van verbod op stationeren van kernwapens**■ Verdedigen**

Finland wil af van het decennialange verbod op het plaatsen van kernwapens op zijn grondgebied. Als het nodig is om Finland of de NAVO of Finanse bondgenoten te verdedigen, moeten ze voortaan in het land kunnen worden gestationeerd, vindt de Finse regering. De Finse wet staat, anders dan die in Zweden, geen kernwapens in het land toe.

ANP

'Blijf mij nabij', klinkt het in Oekraïne bij aankomst van de ambulances

REPORTAGE De acht ambulances van het hulptransport uit Nederland kruipen omhoog, een steil weggetje op. Hier moet het eindpunt zijn, na twee dagen rijden door Duitsland en Polen. In het blikveld duiken gouden koepels op, het keurmerk van een echte Oekraïense kerk. Hier worden de ziekenwagens straks gezegend.

Dit hulpkonvoi is een initiatief van Music For Ukraine. beeld: Carel Schutte

Hilbrand Rozema
Lviv

■ Aan boord van elke ambulance is, behalve medische apparatuur, ook iets oer-Nederlands mee: tulpenzaailingen. De bloemen drukken het vertrouwen uit dat Oekraïne net zo zal opbloeien. Het is een persoonlijk gebaar van musicus Oleg Lysenko, die met deze hulptransporten begon. Er zijn ook snoepjes, worsten en waterkokers voor de militairen. En konvoileider Klaas-Pieter Plantinga heeft zijn stem bij zich: een geofeend operastem, waarmee hij later een lied zal aanheffen. Dit is dan ook wel het goede seizoen, voor liederen en bloemen. De Oekraïners komen op adem, nu de lente aanbreekt na een van de zwaarste oorlogswinters, met weken van 20 graden vorst. De Russen zetten honderdduizenden huizen in de kou, om de wilskracht te breken. Nu is het rond de 0 graden, de volle Mercedes-bussen ploegen zich de berg op, door de laatste sneeuw. De Nederlanders komen terecht op een historische plek, waar de geschiedenis duizend jaar teruggaat. Een kerk, met een fraaie begraafplaats en een

soort herberg. Om redenen van veiligheid willen de Nederlanders die met dit konvoi regelmatig deze plek aandoen, liever niet dat de plaatsnaam wordt gemeld.

Een snelle grenscontrole

De grenscontrole en het inchecken van de hulpgoederen gingen vlot: dankzij een ervaren lokale helper was de taalbarrière snel geslecht. 'Anderhalf uur ophoud en controle, dat is snel', stelt chauffeur David Vogel (46) vast. Het is zijn een-en-veertigste transport, hij kijkt nergens meer van op. Voor de twaalf anderen die vanuit Oost-Nederland de acht ambulances naar Oekraïne reden, is het wel een wat nerveus avontuur: zomaar Oekraïne in rijden. Ze zien het landschap veranderen, het wegdek, het alfabet. De zichtbare armoede, de schamele houten huisjes – en dan ineens een groene of blauwe dorpskerk, bekroond met stralende gouden koepels: kosten noch moeite zijn gespaard. Daar klopt de ziel van Oekraïne, ook hier, zo zal straks blijken. De chauffeurs parkeren de knalgele wagens. Is het veilig op dit hoge,

zichtbare uitkijkpunt? Het lokale ontvangstcomité lijkt er gerust op. De auto's zullen na enkele dagen worden opgehaald, door militairen van de eenheden die nu vechten aan het front. Het gaat om brigades voor luchtverdediging tegen Iraanse Shahed-kamikazedrones die door Rusland worden ingezet in Oekraïne, brigades voor artilleriesteun en voor radio-ingenieurs. Ambulances verslijten snel, aan het front. In de praktijk fungeren ze als achtervang, want aan het front vernietigt de vijand alle transportmiddelen onmiddellijk met drones. Gewonden worden over grote afstanden gedragen voordat ze bij de ambulances zijn. Dit hulpkonvoi is een initiatief van Music For Ukraine, opgericht door Oleg Lysenko, een Oekraïense artiest en musicus die sinds 25 jaar in Nederland woont. De giftenstroom groeide na aandacht in het programma 'Even tot hier'. In totaal leverde de organisatie nu 64 ambulances af. Leidinggevende Bohdan (liever geen achternaam) en zijn helpers zorgen voor registratie, onderhoud en een laatste check. De voertuigen zijn toegerust met apparatuur voor beademing, infuuspom-

De dorpelingen dragen houten kruisen mee naar de inzegening van de ambulances.

Op de kerkmuren is het lijden verbeeld van het Oekraïense volk.

De priester besprenkelt de ambulances uit Nederland en zegnt de voertuigen en militairen.

Het konvooi onderweg in Oekraïne.

pen, twee mobiele brancards, defibrillators, afzuiginstallaties en laadstations. Ook zijn er vier dieselgeneratoren van 7kW mee.

Verborgen schatten

Gasten krijgen in dit land een warm onthaal. Na een overvloedige lunch worden ze meegetroond naar een verborgen schat: het kerkje op de heuvel. Daar stappen ze in een andere wereld, met een hemelse sfeer. Dat komt door de muurschilderingen en de kostbare iconostase, de rijkversierde iconenwand. Het voelt alsof we nu pas écht Oekraïne binnenstappen, en een verborgen wereld te zien krijgen. De kerk is overdadig versierd in pastelkleuren. We dempen onze stemmen. 'Dit voelt heel vertrouwd', zegt chauffeuse Edith Baijens (67). 'Het doet me sterk denken aan mijn kindertijd in Maastricht, in het katholieke zuiden.' Deze Oekraïens-katholieke kerk herdenkt martelaren uit de middeleeuwen, maar ook uit de Tweede Wereldoorlog. De schedel van één van hen is door een glasraampje te zien, onder een muurschildering. De priesters vertellen trots dat ook de

Poolse paus Johannes Paulus II de kerk bezocht. 'De martelaren zijn zalig verklaard.'

De rondleiding gaat verder. Dan vraagt hoofdpriester Ivan of reislieder Klaas-Pieter Plantinga (67) wil voorgaan in gebed. Dat doet hij zingend, als zanger bij een operakoor en bij een uitvaartkoor, Panta Rhei Vocaal uit Arnhem. Hij zingt een couplet van de Engelse hymne 'Abide with me, fast falls the eventide'.

'Dit lied, dat wij kennen als 'Blijf mij nabij, wanneer het duister daalt', gaat over de bede aan God om nabij te blijven', legt hij uit. 'Juist als alle helpers verdwenen zijn.' Hij zingt het als eerbetoon aan de Oekraïense strijders én zijn grootvader. 'Die vocht tegen de Japanners en werkte als krijgsgevangene aan de Birma-spoorlijn. Hij had een geweldige stem. Als een militair begraven werd, zong hij dit lied bij het graf.' Het kerkinterieur legt verbinding met de historie van Oekraïne, door muurschilderingen met militairen: leed uit het verleden wordt opgetild, gesacraliseerd. De offers die militairen en burgers brengen, worden vergeestlijkt: het lijden en overleven

■ **'Dit lied, dat wij kennen als 'Blijf mij nabij, wanneer het duister daalt', gaat over de bede aan God om nabij te blijven. Juist als alle helpers verdwenen zijn.'**

Klaas-Pieter Plantinga

van de Oekraïense natie als geestelijke strijd tegen het Kwaad. Al kijkend naar de kleurrijke muurschilderingen, kun je je goed voorstellen dat het troostend is voor murw gebeukte soldaten, om hier een viering bij te wonen. Inderdaad fungeert de plek als opvangplek en herstellingsoord voor militairen. De chauffeurs blijven één nacht, vier deelnemers reizen verder Oekraïne in, de rest rijdt de volgende dag al terug, allemaal in één wit busje geperst. 'Dat lijkt mij het gevaarlijkste onderdeel van deze reis', zegt chauffeur David laconiek. Boer Timo (51, liever geen achternaam) is een van de Nederlandse deelnemers. 'Ik ben dankbaar dat ik dit mocht doen', zegt hij. 'Ik had toch een schuur leegstaan, daar konden de ambulances mooi in gestald worden.' Vervolgens wilde hij graag zelf mee om ze te brengen. Hij is de laatste van vijf generaties boeren op zijn voorouderlijke boerderij, ergens in het Rivierenland. Van huis uit kreeg hij mee, dat geloof gestalte moet krijgen door zorg voor je naasten. 'Geloven draaide bij ons thuis om mensen. Niet wachten op God, maar

eerder: God heeft ons gestuurd om anderen te helpen.'

Hoe kijkt hij terug op de reis? 'Ik heb me veilig gevoeld. Maar ik voel me achteraf ook wat bitter, omdat we deze mensen nu weer moeten achterlaten. Het heeft geen zin om onszelf hartstikke goed te vinden omdat wij dit hebben gedaan. Het is immers zó weinig. Ja, ik wil nog vaker naar dit land om nog meer te kunnen helpen. Maar ik heb tegelijk ook een verantwoordelijkheid naar mijn gezin toe.'

De eerste lentedag

Enkele dagen later vindt de inzegening plaats. De priesters en de legeraalmoezenier zwaaien met de wijwaterkwast en zegenen de voertuigen en de soldaten. De dorpelingen helpen mee, ze schenken een gift van 80.000 hryvnia, voor de brandstof onderweg. Dat is zo'n 1500 euro. Na deze zware winter is het aanbrennen van de lente – die hier op 1 maart begint – psychologisch enorm belangrijk. Op sociale media zijn veel Oekraïners trots en opgelucht omdat ze de zwaarste oorlogswinter hebben doorstaan.